

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ARCHYVARO TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Algirdo g. 31, 03219 Vilnius, tel. (8 5) 265 1137, faks. (8 5) 265 2314, el. p. lvat@archyvai.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188697087

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų
 tarnybai

Kopija Lietuvos Respublikos kultūros
 ministerijai

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ARCHYVARO TARNYBOS VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA DIDELĖ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, NUSTATYMAS IR VERTINIMAS

Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 7 punktu ir atsižvelgdama į Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170, bei Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos“ patvirtintą ketvirtą programos tikslą – užtikrinti sąžiningą konkurenciją, skaidrų ir racionalų prekių, darbų ar paslaugų pirkimą vykdant viešuosius pirkimus, atliko vienos iš Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos veiklos sričių, kurioje gali egzistuoti korupcijos **pasireiškimo tikimybė**, – **viešųjų pirkimų organizavimas – vertinimą**. Vykdant pirkimus galima korupcijos pasireiškimo tikimybė, kadangi sritis atitinka kriterijų, nurodytą Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 5 punkte – „**Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo**“.

Korupcijos tikimybės vertinimą atliko Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos Veiklos administravimo ir finansų skyriaus vyriausioji specialistė Asta Barauskienė.

Analizuotas laikotarpis – 2019 m.–2020 m. I pusmetis.

Analizės tikslas – nustatyti analizuojamą veiklos sritį veikiančius išorinius, vidinius ar kitus rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidas atsirasti korupcijai, ir, jei yra poreikis, numatyti prevencines priemones analizės metu nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti ar pašalinti. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metu buvo atlikta šių sričių reglamentuojančių teisės aktų analizė, peržiūrėti vidaus dokumentai, darbo tvarka surinkta informacija apie analizuojamuoju laikotarpiu atliktus viešuosius pirkimus, atlikta veiklos srities atitikties Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytiems kriterijams analizė, taip pat išskirti rizikingi aspektai (neskelbiami pirkimai, pirkimai iš vieno tiekėjo, viešųjų pirkimų sutarčių keitimai). Vertinant konkrečią veiklos sritį, kurioje egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, buvo naudotasi Rekomendacijų priede pateiktu pavyzdiniu įstaigos veiklos analizavimo klausimynu.

Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyboje viešųjų pirkimų procesas vykdomas vadovaujantis Europos Sąjungos tiesiogiai taikomais teisės aktais, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu, patvirtintu Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 „Dėl Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos

vyriausiojo archyvaro tarnybos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2017 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. VE-86 „Dėl Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, kitais vidiniais teisės aktais, kuriais sudarytos viešojo pirkimo komisijos, paskirti viešųjų pirkimų organizatoriai, patvirtinti viešųjų pirkimų planavimo dokumentai.

Viešųjų pirkimų organizavimo Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyboje vertinimo metu nustatyta, kad planuoti numatomus pirkimus ateinantiems metams Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyboje pradedama kiekvienų metų IV ketvirtį. Vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo ir Numatomo viešojo pirkimo vertės skaičiavimo metodika, patvirtinta Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 1S-94 „Dėl Numatomos viešojo pirkimo ir pirkimo vertės skaičiavimo metodikos patvirtinimo“, apskaičiuojamos numatomų pirkimų vertės, Lietuvos vyriausiajam archyvarui pateikiamas tvirtinti Numatomų atlikti supaprastintų viešųjų pirkimų planas, o planuojamų vykdyti viešųjų pirkimų suvestinė ne vėliau kaip iki kovo 15 d. skelbiama Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVP IS) ir įstaigos interneto svetainėje. Taip pat iš anksto skelbiami pirkimų, išskyrus mažos vertės pirkimus, techninių specifikacijų projektai. Prireikus pirkimų planas peržiūrimas ir tikslinamas.

Prekių, paslaugų ir darbų supaprastintų viešųjų pirkimų būdus, jų atlikimo tvarką ir susijusias procedūras reglamentuoja Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2017 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. VE-86 „Dėl Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Šis vidaus teisės aktas nustato tarptautinių, supaprastintų ir mažos vertės pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarką, apimančią įstaigos poreikių nustatymą, pirkimų planavimą ir iniciavimą, pasirengimą pirkimams, jų vykdymą, pirkimo sutarties sudarymą ir įgyvendinimą. Šiame apraše, be kita ko, numatyta, jog pirkimus gali vykdyti Viešųjų pirkimų komisija bei pirkimų organizatoriai, o komisija sudaroma ir pirkimų organizatoriai skiriami Lietuvos vyriausiojo archyvaro įsakymu. Apraše taip pat numatyta, kad pirkimų organizatorius gali vykdyti supaprastintus pirkimus per Centrinę perkančiąją organizaciją, jei ši yra sudariusi atitinkamų prekių, paslaugų ar darbų preliminarįsias sutartis.

Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2019 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. VE-54 yra sudaryta Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos viešojo pirkimo komisija, atskaitinga Lietuvos vyriausiajam archyvarui, ir patvirtintas šios komisijos darbo reglamentas. Viešojo pirkimo komisija įstaigos vardu pagal jai suteiktus įgaliojimus Lietuvos vyriausiojo archyvaro pavedimu organizuoja ir atlieka įstaigos viešuosius pirkimus. Komisijos sprendimai priimami laikantis lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų, o jos savarankiškumas garantuojamas suteikta teise atsisakyti vykdyti pavedimus, prieštaraujančius Viešųjų pirkimų įstatymui ir kitiems teisės aktams. Komisijos nariai yra informuoti apie pareigą nusišalinti esant galimam interesų konfliktui, tačiau ataskaitiniu laikotarpiu nė vienam darbuotojui neiškilo poreikio įgyvendinti šią pareigą.

Igyvendinant Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos ir Centrinės projektų valdymo agentūros 2018 m. spalio 10 d. pasirašytą sutartį Nr. 02.3.1-CPVA-V-526-01-0006 dėl Elektroninės paslaugos E AIS „Skaitmeninė skaitykla“ sukūrimo, pirkimus vykdo Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2018 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. VE-83 „Dėl Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos projekto „Elektroninės paslaugos E AIS „Skaitmeninė skaitykla“ sukūrimas“ viešojo pirkimo komisijos sudarymo“ sudaryta viešojo pirkimo komisija. Komisijos darbo reglamente, patvirtintame šiuo įsakymu, detalizuotos komisijos funkcijos, teisės ir pareigos, darbo organizavimo tvarka ir atskaitomybė. Ataskaitiniais metais dėl darbuotojų kaitos šios komisijos sudėtis Lietuvos vyriausiojo archyvaro įsakymais buvo keičiama, o Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2020 m. vasario 13 d. įsakymu Nr. VE-14 buvo sudarytas Projekto priežiūros komitetas, turintis įgaliojimus priimti galutinius sprendimus dėl projekto vykdymui skirtų išteklių persikirstymo pagal projekto veiklas, projekto sutarties keitimo, pagrindinių veiklų apimties ir įgyvendinimo terminų keitimo ir kitais strateginiais projekto valdymo klausimais ir, be kita ko, vertinti projekto kritiško ir aukšto prioriteto rizikas ir siūlomus veiksmų planus rizikoms mažinti.

Pirkimų organizatoriai įstaigoje paskirti Lietuvos vyriausiojo archyvaro įsakymais (2019 m. spalio 31 d. įsakymas Nr. VE-55 „Dėl pirkimų organizatorių paskyrimo“, 2020 m. sausio 7 d. įsakymas Nr. VE-7 „Dėl Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2019 m. spalio 31 d. įsakymo Nr. VE-55 „Dėl pirkimų organizatorių paskyrimo“ pakeitimo“). Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas nustato, kad pirkimų organizatoriai vykdo mažos vertės pirkimus.

Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2020 m. gegužės 7 d. įsakyme Nr. VE-42 „Dėl pareigų, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašo patvirtinimo“, įtvirtintas reikalavimas darbuotojams, atliekantiems supaprastintus pirkimus, ir darbuotojams, dalyvaujantiems viešųjų pirkimų procedūrose eksperto teisėmis, deklaruoti privačius interesus. Visi Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos darbuotojai, dalyvaujantys viešųjų pirkimų komisijos darbe ir paskirti pirkimų organizatoriais, yra pateikę privačių interesų deklaracijas. Abiejų Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos Viešojo pirkimo komisijų nariai yra pasirašę nešališkumo deklaracijas ir konfidencialumo pasizadėjimus.

Ataskaitiniu laikotarpiu Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2020 m. sausio 17 d. įsakymu Nr. VE-6 Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas buvo pakeistas, numatant, jog paraišką atlikti supaprastintą viešąjį pirkimą pirkimo iniciatorius teikia įstaigos dokumentų valdymo sistemos priemonėmis, nurodydamas pirkimo objektą, kiekį ar apimtį, pirkimo būdą, numatomą pirkimo vertę ir kitą svarbią informaciją. Teikiama paraiška vizuojama Veiklos administravimo ir finansų skyriaus vyriausiojo specialisto-vyriausiojo finansininko, jo nesant – Veiklos administravimo ir finansų skyriaus vedėjo, taip užtikrinant išankstinę prevencinę finansinę kontrolę. Lietuvos vyriausiojo archyvaro sprendimas dėl pirkimo organizavimo ir atlikimo taip pat įforminamas dokumentų valdymo sistemos priemonėmis.

Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2020 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. VE-9 minėtasis tvarkos aprašas buvo pakeistas dar kartą, įtvirtinant nuostatą, jog tais atvejais, kai pirkimą atlieka pirkimo organizatorius, pildoma nustatytos formos tiekėjų atrankos pažyma, išskyrus atvejus, kai apklausiamas vienas tiekėjas arba pirkimo vertė neviršija 200 eurų, ir teikiama susipažinti Lietuvos vyriausiajam archyvarui Tarnybos dokumentų valdymo sistemos priemonėmis. Pirkimo rezultatai fiksuojami Tarnybos dokumentų valdymo sistemos priemonėmis.

Toks pirkimo proceso organizavimas, kai visi pirkimo inicijavimo ir tiekėjų atrankos dokumentai registruojami įstaigos dokumentų valdymo sistemoje ir popierine forma nesudaromi, eliminuoja tikimybę, kad vykdant viešąjį pirkimą dokumentai bus pakeisti ar tikslinami.

Atlikus vertinimą ir išanalizavus įstaigos dokumentų valdymo sistemoje pateiktas visas 2019–2020 m. pirmo pusmečio pirkimų paraiškas (213 paraiškų) nustatyta, kad iš visų per ataskaitinį laikotarpį atliktų pirkimų (153 pirkimai) mažos vertės pirkimų sumas viršijo tik 3 pirkimai (tai sudaro apie 2 proc. visų LVAT atliktų pirkimų). Atkreipiame dėmesį į tai, jog šie trys 2019 m. atlikti pirkimai susiję su Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos įgyvendinamu projektu „Elektroninės paslaugos EAIS „Skaitmeninė skaityklą“ sukūrimas“, finansuojamu Europos Sąjungos lėšomis: atviro konkurso būdu atliktas Elektroninio archyvo informacinės sistemos kūrimo (modernizavimo) paslaugų pirkimas (tarptautinis pirkimas), Mobiliosios skaitmeninio įrangos ir jai reikiamos programinės įrangos licencinės įrangos (acđsee) pirkimas (supaprastintas pirkimas) ir Elektroninio archyvo informacinės sistemos modernizavimo techninės priežiūros paslaugų pirkimas (supaprastintas pirkimas). Per 2020 m. pirmą pusmetį projekto pirkimų, viršijančių mažos vertės pirkimų sumas, nebuvo atlikta.

Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba pastato priežiūros paslaugų ir pastato valymo paslaugų mažos vertės pirkimus vykdė per Centrinę viešųjų pirkimų informacinę sistemą. Pirkimų organizatoriai naudojo CPO LT katalogo galimybes pirkdami mobiliojo ryšio, elektros energijos tiekimo paslaugas, kanceliarines prekes ir kt. Tačiau tenka pripažinti, kad kataloge siūlomų prekių kainos ne visada yra konkurencingos, o šiuo būdu perkant prekes neretai netenkina jų kokybė, ne visada pavyksta atrasti konkrečių reikiamų darbų, prekių ar paslaugų, todėl kai kurie pirkimai vykdomi ir neskelbiamos apklausos būdu. Neskelbiamos apklausos būdu Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyboje paprastai atliekami mažos vertės pirkimai, įsigyjant papildomus

darbus, prekes, paslaugas – arba toks pirkimo būdas pasirenkamas dėl techninių ar meninių priežasčių.

Visi su pirkimų organizavimu, vykdymu ir vidaus kontrole susiję dokumentai saugomi kartu su pirkimų procedūrų dokumentais Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 97 straipsnyje nustatyta tvarka ir tvarkomi pagal įstaigos dokumentacijos plane numatytas bylas.

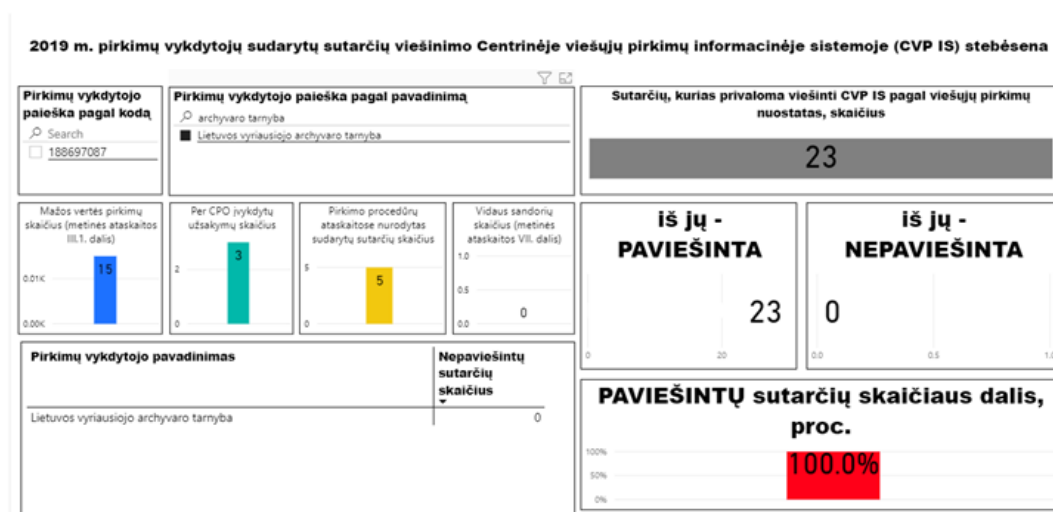
Numatomų atlikti supaprastintų viešųjų pirkimų planai, informacija apie atliktus viešuosius pirkimus, pirkimo procedūrų ataskaitos, pirkimų ataskaitos skelbiami Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos interneto svetainėje ir CVP IS, vadovaujantis Informacijos viešinimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašu, patvirtintu Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. IS-91 „Dėl Informacijos viešinimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašo patvirtinimo“.

(Per 2020 m. I pusmetį CVP IS paskelbta 10 sutarčių, bet galimybė suformuoti pusmečio ataskaitą sistemoje nenumatyta).

2018–2019 m. sutarčių viešinimo stebėseną

Titulinis ► PowerBI ► 2018–2019 m. sutarčių viešinimo stebėseną

Spausdinti

Išanalizavus Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos vidaus dokumentus, kuriuose nustatytos ir aprašytos pirkimų procedūros, galima konstatuoti, kad įstaigoje nustatyta tvarka yra pakankama ir aiškiai apibrėžta, o pirkimų procedūros užtikrina nuoseklią, logišką pirkimų proceso eigą ir kontrolę. Viešieji pirkimai organizuojami vadovaujantis patvirtinta viešųjų pirkimų proceso eigos schema – pirkimų procesas susideda iš metinio planavimo proceso, pirkimo inicijavimo ir vykdymo procesų, sutarties sudarymo, vykdymo ir kontrolės bei ataskaitų apie viešuosius pirkimus ir skelbimų apie pirkimo sutarčių sudarymą teikimo ir laimėjusių pasiūlymų ir sutarčių viešinimą. Kiekviename pirkimo etape yra nustatyti atsakingi vykdytojai, jų kompetencija bei terminai, taip pat užtikrinta privaloma kontrolė.

Atliekant pasirinktos veiklos srities korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą akcentuotina ir tai, jog penki Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos darbuotojai, atsakingi už viešųjų pirkimų organizavimą ir vykdymą, įskaitant įstaigos vadovą, ataskaitiniu laikotarpiu tobulino kvalifikaciją tarnybinės (profesinės) etikos ir korupcijos prevencijos viešųjų pirkimų, įdarbinimo ir ES ir paramos lėšų skirstymo ir naudojimo srityje. Įstaigos interneto svetainėje www.archyvai.lt sudaryta galimybė pranešti apie galimas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas ar kitus tapataus pobūdžio teisės pažeidimus visose Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos veiklos srityse. Analizuojamuoju laikotarpiu, kaip ir ankstesniais metais, tokių pranešimų negauta.

Vertinant Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos vieną iš veiklos sričių, kurioje gali egzistuoti korupcijos pasireiškimo tikimybė, – viešųjų pirkimų organizavimas – pagal Korupcijos prevencijos įstatyme nustatytus korupcijos tikimybės pasireiškimo nustatymo

kriterijus, korupcijos rizikos veiksnių dėl teisinės bazės netobulumo arba nebuvimo, neaiškių ar neskaidrių sprendimų priėmimo, nuolatinio pobūdžio viešųjų pirkimų procedūrų nesilaikymo, netinkamos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo kontrolės ir priežiūros, nenustatyta: analizuojama veikla yra griežtai reglamentuota, teisės aktai nuolat peržiūrimi bei atnaujinami, darbuotojų funkcijos, atsakomybė ir sprendimų priėmimo tvarka yra apibrėžti, esami trūkumai identifikuojami ir imamas priemonių juos pašalinti, tad galima daryti išvadą, jog korupcijos pasireiškimo tikimybė analizuotoje srityje yra minimali.

Lietuvos vyriausioji archyvarė

Kristina Ramonienė

Asta Baranauskienė, tel. (8 5) 2652315, el. p. asta.baranauskiene@archyvai.lt